

Тема 3. Інкотермс 2020

При укладанні зовнішньоекономічного контракту необхідно обов'язково враховувати вимоги Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201.

У п. 1.5 Положення договору зазначається:

- вид транспорту;
- базисні умови поставки відповідно до ІНКОТЕРМС;
- термін поставки товарів.

Інкотермс (англ. *Incoterms, International commerce terms*) — міжнародні комерційні умови, комплект міжнародних правил з тлумачення найбільш широко використовуваних торговельних термінів (умов) в галузі міжнародної торгівлі.

Умови Інкотермс є стандартизованими. Ці умови регламентують розподіл витрат та ризиків, пов'язаних із транспортуванням товару від продавця до покупця, але не визначають момент передачі права власності на товар. Застосовуються в міжнародних договорах купівлі-продажу.

Інкотермс встановлюють правила, які регулюють питання пов'язані з доставкою товарів від продавця до покупця. Це включає в себе власне перевезення, відповідальність за експортне та імпорتنе оформлення товарів. Ці правила визначають відповідального за сплату доставки, митного оформлення, та страхування ризиків на шляху транспортування товарів залежно від означених стандартних умов поставки.

Метою **Інкотермс** є забезпечення єдиного набору міжнародних правил для тлумачення найбільш уживаних торговельних термінів у зовнішній торгівлі. Таким чином можна уникнути або, щонайменше, значною мірою скоротити невизначеності, пов'язані з неодноковою інтерпретацією таких термінів у різних країнах.

Міжнародні торгові терміни покликані регулювати такі сфери торгових взаємин:

- Визначення дати поставки товару;
- Розподіл між сторонами договору транспортних витрат та інших витрат, пов'язаних з перевезенням вантажу;
- Врегулювання умов переходу відповідальності за ризики, пов'язані із загибеллю, втратою або псуванням товару в процесі транспортування.

У контракті купівлі-продажу базисними умовами постачання є умови, що визначають:

- 1) права та обов'язки сторін щодо постачання проданих товарів:
 - хто і за чий рахунок забезпечує транспортування товарів по території країн експортера, імпортера, транзитних країн, а також при перевезенні товару морським, річковим, повітряним транспортом;

- стан вантажу стосовно транспортного засобу, що визначає зобов'язання продавця за встановлену в контракті ціну доставити вантаж у визначене місце або завантажити товар на транспортний засіб чи підготувати його до завантаження, або передати транспортній організації;

- зобов'язання продавця по упаковуванню і маркіруванню товарів, а також зобов'язання сторін по страхуванню вантажів;

- зобов'язання сторін щодо оформлення комерційної документації відповідно до діючого в міжнародній торговельній практиці вимогами;

- де і коли переходять від продавця до покупця права власності на товар;

2) момент переходу ризику випадкової загибелі чи ушкодження товару і витрати, що можуть виникнути у зв'язку з цим.

Правила Інкотермс не замінюють договір купівлі-продажу, а лише дозволяють скоротити його. Умови поставки Інкотермс не визначають перехід права власності на товар, не вказують ціну за товар і спосіб оплати або наслідки порушення договору. Інкотермс лише відображають розподіл між продавцем і покупцем обов'язків і фінансових витрат, таких як: перевезення товару, його навантаження і розвантаження з транспортного засобу, митне оформлення, оплата податків, мит і зборів, страхування, а також перехід ризиків втрати чи пошкодження товару.

МТП (ICC) пропонує наступний шаблон для застосування правила Інкотермс у Ваш контракт:

«[Вибране умова поставки Інкотермс] [назва порту, пункту або місця] Інкотермс [рік публікації]»

Наприклад: «FCA Київ Україна Інкотермс 2020»

Обраний умова поставки Інкотермс повинна відповідати товару, способу його транспортування, страхування та митного оформлення.

В Інкотермс 2020 можна виділити чотири групи правил базисних умов поставок товару (E, F, C і D). В основу цієї класифікації покладено два принципи: визначення обов'язків сторін по відношенню до перевезення товару, що поставляється і збільшення обов'язків продавця від мінімальних до максимальних. Група "E" - умова поставки EXW, згідно з яким продавець тільки надає товар в розпорядження покупця в своїх приміщеннях; далі йде група "F" - умови поставки FCA, FAS і FOB, в рамках якої продавець зобов'язаний передати товар зазначеному покупцем перевізнику; потім група "C" - умови поставки CFR, CIF, CPT і CIP, відповідно до яких продавець зобов'язаний укласти договір перевезення, але не приймаючи на себе ризик втрати або пошкодження товару або додаткові витрати внаслідок подій, що відбулися після відвантаження та відправлення; і, нарешті, група "D" - умови поставки DAP, DPU і DDP, при яких продавець повинен нести всі витрати і ризики, необхідні для доставки товару до пункту призначення.

Всі терміни, що входять до складу Інкотермс, позначені у вигляді аббревіатури, перша буква в якій вказує на момент і місце переходу зобов'язань від постачальника до одержувача:

Е - (Англ. Departure, відвантаження). Зобов'язання переходять до покупця безпосередньо в момент відправки і, відповідно, в місці відправлення товару;

F - (Англ. Main carriage unpaied, основна перевезення не оплачено). Точкою переходу зобов'язань є термінал відправлення перевезення за умови, що основна частина транспортування залишається неоплаченою;

С - (Англ. Main carriage paied, основна перевезення оплачено). Оплата основний перевезення проводиться в повному обсязі, зобов'язання переходять в момент надходження вантажу до терміналу прибуття;

D - (Англ. Arrival, прибуття). «Повноцінна доставка», коли перехід зобов'язань здійснюється в момент прийняття товару покупцем.

10 вересня 2019 року було опубліковано новий дев'ятий випуск правил Incoterms 2020 року, який вступив в силу з 1 січня 2020 роки (видання ICC № 723).

Універсальні терміни Incoterms 2020 зображено на рис.3.1.

ІНКОТЕРМС®2020 передбачено використання 11 правил, які розділені на два окремих класи.

Перший клас включає сім правил ІНКОТЕРМС®2020, які можуть застосовуватися незалежно від обраного виду транспорту і його кількості. Цей клас включає наступні терміни: EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU і DDP.

У другому класі правил ІНКОТЕРМС®2020 пунктом поставки і місцем, до якого здійснюється перевезення товару покупцеві, є порти, тому даний клас називається "Для морського і внутрішнього водного транспорту". До нього належать такі терміни: FAS, FOB, CFR і CIF.

Очікувалося, що в нових правилах Інкотермс 2020 будуть видалені терміни EXW, FAS і DDP і введуть нові умови поставки CNI, DTP і DPP. Однак, на перший погляд, Інкотермс 2020 не зазнав істотних змін. Жоден термін ні вилучений і жоден термін не додано, але одна з умов поставок було перейменовано.

Основні відмінності Інкотермс 2020 і Інкотермс 2010 зображено на рис.3.1.

Зміни, внесені в Інкотермс 2020 року, хоча і не такі масштабні, як очікувалося, в порівнянні з Incoterms 2010, є позитивним моментом для організацій, що активно використовують правила Інкотермс 2010, не потрібно буде проводити серйозну перепідготовку фахівців для впровадження Інкотермс 2020.

Інкотермс 2020 це остання версія правил, яка, як очікується, буде діяти протягом десятиліття, до 2030 року. Наступний перегляд правил Інкотермс буде в 2029 році. В даний час можна очікувати технологічні поправки, що відображають події, пов'язані з цифровою торгівлею, і все більш широке використання контрактів на інтелектуальну власність, яка відсутня в Інкотермс 2020.

Універсальні терміни:

EXW - розшифровується «Ex Works» named place, перекладається «Франко завод» вказана назва місця. Продавець зобов'язаний: надати готовий до відвантаження товар. Покупець зобов'язаний: виконати експортне, імпортне митне оформлення і доставити товар. Ризики переходять в момент передачі товару на складі продавця. Основна відмінність - базис поставки EXW покладає на продавця мінімальні обов'язки.

FCA - розшифровується «Free Carrier» named place перекладається «Франко перевізник» вказана назва місця.

Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення і відвантажити товар перевізнику призначеному покупцем. Покупець зобов'язаний: доставити товар і виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять в момент передачі продавцем товару перевізникові.

CPT - розшифровується «Carriage Paid To» named place of destination перекладається «Фрахт / перевезення оплачені до» вказана назва місця призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення і доставити товар в узгоджене місце призначення. Покупець зобов'язаний: розвантажити товар і виконати імпортне митне оформлення.

Ризики переходять в момент передачі продавцем товару перевізникові.

CIP - розшифровується «Carriage and Insurance Paid to» named place of destination перекладається «Фрахт / перевезення та страхування оплачені до» вказана назва місця призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, застрахувати і доставити товар в узгоджене місце призначення. Покупець зобов'язаний: розвантажити товар і виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять в момент передачі продавцем товару перевізникові.

DPU - розшифровується «Delivered Named Place Unloaded» named place of destination перекладається «Поставка на місце вивантаження» вказана назва місця призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, доставити товар до місця призначення і вивантажити його. Покупець зобов'язаний: прийняти товар і виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять в місці призначення після повного вивантаження.

DAP - розшифровується «Delivered At Point» named point of destination перекладається «Поставка в пункт» вказана назва місця призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення і доставити товар до узгодженого пункту призначення. Покупець зобов'язаний: розвантажити товар і виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять в пункті призначення.

DDP - розшифровується «Delivered Duty Paid» named place of destination перекладається «Поставка з оплатою мита» вказана назва місця призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, доставити товар до обумовленого місця призначення і виконати імпортне митне оформлення зі сплатою мита. Покупець зобов'язаний: розвантажити і прийняти товар. Ризики переходять в місці призначення. Основна відмінність - базис поставки DDP покладає на продавця максимальні обов'язки.

Терміни, що застосовуються до вантажоперевезень, здійснюваним морським і іншим які наводили транспортном:

FOB - розшифровується «Free On Board» named port of shipment перекладається «Вільно на борту» вказаний порт відвантаження. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, доставити товар у порт відвантаження і занурити на борт судна призначеного продавцем. Покупець зобов'язаний: доставити товар в порт розвантаження, а також виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять на борту судна з моменту повного вантаження.

FAS - розшифровується «Free Alongside Ship» named port of shipment перекладається «Вільно вздовж борту судна» вказаний порт відвантаження. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення і розмістити товар в порту відвантаження вздовж борту судна призначеного продавцем. Покупець зобов'язаний: здійснити завантаження товару на судно і доставити в порт розвантаження, а також виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять в порту в момент розміщення товару вздовж борту судна.

CFR - розшифровується «Cost and Freight» named port of destination перекладається «Вартість і фрахт» вказаний порт призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, здійснити завантаження товару на борт судна і доставити в порт розвантаження. Покупець зобов'язаний: розвантажити і прийняти товар в порту розвантаження, а також виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять на борту судна з моменту повного вантаження.

CIF - розшифровується «Cost, Insurance and Freight» named port of destination перекладається «Вартість, страхування і фрахт» вказаний порт призначення. Продавець зобов'язаний: виконати експортне митне оформлення, застрахувати, здійснити завантаження товару на борт судна і доставити в порт розвантаження. Покупець зобов'язаний: розвантажити і прийняти товар в порту розвантаження, а також виконати імпортне митне оформлення. Ризики переходять на борту судна з моменту повного вантаження.

Рис.3.1. Універсальні терміни Incoterms 2020

Інкотермс 2020**Інкотермс 2010****Термін DAT перейменованій в умова поставки DPU. Дана зміна було викликано двома причинами:**

По-перше, виникла плутанина щодо відмінностей між терміном DAT Інкотермс 2010 (Доставка на терміналі) і терміном DAP Інкотермс 2010 (Поставка в місці призначення). Ключове відмінність між цими умовами полягає в тому, що відповідно до правила DAT доставка здійснюється після того, як товари були вивантажені з транспортного засобу і надані покупцеві в зазначеному терміналі. Тоді як в рамках умови DAP доставка здійснюється до вивантаження товарів - коли вони надані покупцеві в прибулому транспортному засобі готові до розвантаження.

Друга причина цієї зміни полягала в тому, щоб забезпечити більшу гнучкість у визначенні місця доставки товару. Тепер продавець і покупець можна узгодити будь-яке місце для доставки товару, а не тільки в конкретному терміналі;

Умови поставки DPU Інкотермс 2020 року - це торговий термін міжнародних правил Інкотермс 2020 року, розшифровується «Delivered Named Place Unloaded» named place of destination, перекладається «Поставка на місце вивантаження» вказана назва місця призначення - означає, що продавець вважається виконав свої зобов'язання з постачання тоді, коли товар, випущений в митному режимі експорту, розвантажений з прибулого транспортного засобу та наданий у розпорядження покупця в зазначеному місці призначення.

DAT Інкотермс 2010 - розшифровка «Delivered At Terminal» named terminal of destination перекладається «Поставка на терміналі» вказана назва терміналу означає, що продавець вважається виконав свої зобов'язання тоді, коли товар, випущений в митному режимі експорту, розвантажений з прибулого транспортного засобу та наданий у розпорядження покупця в узгодженому терміналі.

Зміни в умовах поставки FCA

Проблеми виникли з цим терміном, коли доставка товару здійснювалася морським транспортом (морським контейнером), і якщо продавець і покупець домовилися використовувати банківський акредитив, як спосіб оплати за товар. Для отримання оплати продавець повинен підтвердити відправку товару покупцеві, тобто після навантаження товару на борт морського судна надати в банк, для отримання оплати, коносамент з позначкою «на борту». Але морський перевізник, як правило, не надавав продавцю, коносамент з такою відміткою. Тому, експортери часто використовували для морських контейнерних перевезень умови поставки FOB, що вимагало від продавця навантаження товару на судно, а від морського перевізника надання коносаменту продавцю. Відповідно до нових правил Incoterms 2020 року, умова поставки FCA дозволяє сторонам домовитися в договорі купівлі-продажу, що покупець повинен дати вказівку своєму перевізнику видати коносамент з бортовою записом продавцю;

Умови поставки FCA Інкотермс 2020 року - це торговий термін міжнародних правил Інкотермс 2020 року, розшифровується «Free Carrier» named place, перекладається «Франко перевізник» вказана назва місця - означає, що продавець вважається виконав свої зобов'язання з постачання тоді, коли товар випущений в митному режимі експорту, завантажений на транспортний засіб перевізника вказане покупцем у вказаному місці.

Умови поставки FCA Інкотермс 2010 - розшифровка «Free Carrier» named place перекладається «Франко перевізник» вказана назва місця - означає, що продавець передає товар, випущений в митному режимі експорту, шляхом передавання призначеному покупцем перевізнику у названому місці.

Зміна рівня страхового покриття для терміна CIF

У новій редакції Incoterms 2020 для умов поставок CIF, як і раніше в правилах Інкотермс 2010, потрібна мінімальна страхове покриття. Сторони можуть погодитися в контракті більш високі рівні покриття, якщо вони того бажають. Для умов поставки CIF Інкотермс 2020 року, тепер продавець зобов'язаний застрахувати товар від всіх ризиків з максимальним страховим покриттям і страховою сумою не менше 110% від вартості товару. Сторони можуть погодитися в контракті на більш низький рівень страхового покриття, якщо вони того побажають. Дана поправка виправдана тим, що умова поставки CIF Інкотермс 2020 зазвичай використовується для морських перевезень вантажів навалом (сировина, мінерали і т.д.). Вартість за кілограм яких дуже низька, і вимога страхування з максимальним покриттям значно підвищило б кінцеву ціну товару. Умова поставки CIF Інкотермс 2020 року - це Мультимодальний термін, часто використовуваний для доставки промислових товарів, які можуть вимагати більш високого рівня страхового покриття.

Умови поставки CIF Інкотермс 2020 року - це торговий термін міжнародних правил Інкотермс 2020 року, розшифровується «Carriage and Insurance Paid to» named place of destination перекладається «Фрахт / перевезення та страхування оплачені до» вказана назва місця призначення - означає, що продавець вважається виконав свої зобов'язання по постачання тоді, коли він передав застрахований на користь покупця товар, випущений в митному режимі експорту, своєму перевізнику для перевезення до місця призначення.

Умови поставки CIF Інкотермс 2010 - розшифровка «Carriage and Insurance Paid to» named place of destination перекладається «Фрахт / перевезення та страхування оплачені до» вказана назва місця призначення означає, що продавець передає застрахований товар, випущений в митному режимі експорту, названому ним перевізнику для перевезення товару до місця призначення.

Розподіл витрат

Всі витрати, пов'язані з різними аспектами купівлі-продажу, тепер перераховані в статтях A9 / B9 «Розподіл витратів» для кожного правила Інкотермс, а також у відповідних статтях Інкотермс, до яких вони належать. Метою цієї зміни є надання користувачам повного списку витрат в одному місці, щоб продавець і покупець були краще інформовані про витрати, за які кожен буде нести відповідальність відповідно до визначень Інкотермс 2020.

Митне оформлення: експорт, транзит та імпорт

У міжнародних правилах Incoterms 2020 більш точно пояснюється, яка сторона, продавець чи покупець, несе відповідальність за виконання митного оформлення та митних формальностей на кордоні, приймаючи на себе витрати і ризики. І випуск товарів, які в дорозі, включений вперше. Що стосується останнього, то використовується правило, згідно з яким відповідальність покладається на того, хто приймає на себе ризик перевезення до місця доставки. Тому якщо ризик перевезення передається в країні походження (країні продавця), відповідальність за митне оформлення транзиту приймає покупець;

Перевезення товарів власним транспортом

Міжнародні правила Incoterms 2010 були складені виходячи з припущення, що під час перевезення товарів від продавця до покупця вони будуть перевозитися стороннім перевізником, найнятим продавцем або покупцем. Це не враховувало ситуації, коли сторонній перевізник фактично не був потрібний, оскільки продавець чи покупець використовували свій власний транспорт при доставці товару. Нові правила Incoterms 2020 на даний час враховують такі ситуації, коли можна використовувати свій власний транспорт для доставки товарів або укласти договір перевезення.

Вимоги безпеки

Безпека транспорту стала новою нормою (наприклад: обов'язкова перевірка контейнерів). Тепер стаття A4 / B4 («Перевезення») кожного правила Інкотермс вимагає від продавця, де це може бути застосовано, дотримуватися будь-які вимоги безпеки, пов'язані з транспортом, до пункту доставки та / або надати покупцеві будь-яку інформацію, що стосується вимог безпеки, пов'язаних з транспортом, яка необхідна покупцеві для організації перевезення.

Пояснювальні примітки

У кожному правилі Інкотермс 2020 тепер розміщені «Пояснювальні примітки для користувачів», в яких набагато обширніше викладені пояснювальні примітки з ілюстраціями відповідного умови поставки Інкотермс, зокрема:

- Коли дане правило має бути використано
- Коли ризик переходить
- Як розподіляються витрати

Пояснювальні записки спрямовані на те, щоб допомогти користувачам вибрати найбільш підходящі Інкотермс та надати керівництво по тлумаченню в разі виникнення суперечок.

Рис.3.1. Основні відмінності Інкотермс 2020 і Інкотермс 2010

